

Vplyv kvality pasienkového porastu na priemerné denné prírastky u mladého HD



Ing. Jaroslav Golecký, PhD.
VÚTPHP Banská Bystrica -
PD Dechtice

Nápis vo vestibule výskumného ústavu živočíšneho v Grangeneuve
(pri Fribourgu) (Švajčiarsko)(1994):

Krava nie je sviňa!

**Pre prežúvavce je najprirodzenejšie
krmivo trávny porast a pasenie je
najprirodzenejší spôsob jeho
prijímania!**

Umenie dobre pást', to je ...

...dat' do súladu ponuku paše s potrebami zvierat.



Činitele ovplyvňujúce výživnú hodnotu a príjem krmiva trávnych porastov s dopadom na úžitkovosť :

Vek porastu - (fenologická fáza) rozhoduje o krmnej hodnote najsilnejšie zo všetkých činiteľov. Doba narastania porastu sa prejavuje zmenou pomeru stebiel k listom, obsahu živín v poraste. Dôležitý je najmä obsah vlákniny, obsah a pomer energie a N-látok.

Hnojenie - pôsobí na zmenu chemického zloženia priamo tým, že zvyšuje obsah dodávaných živín a nepriamo tým, že ovplyvňuje floristické zloženie i urýchljuje narastanie porastu. Úzko súvisí s využívaním porastu. Spolu s hnojením zohráva svoju úlohu aj zásoba živín v pôde.

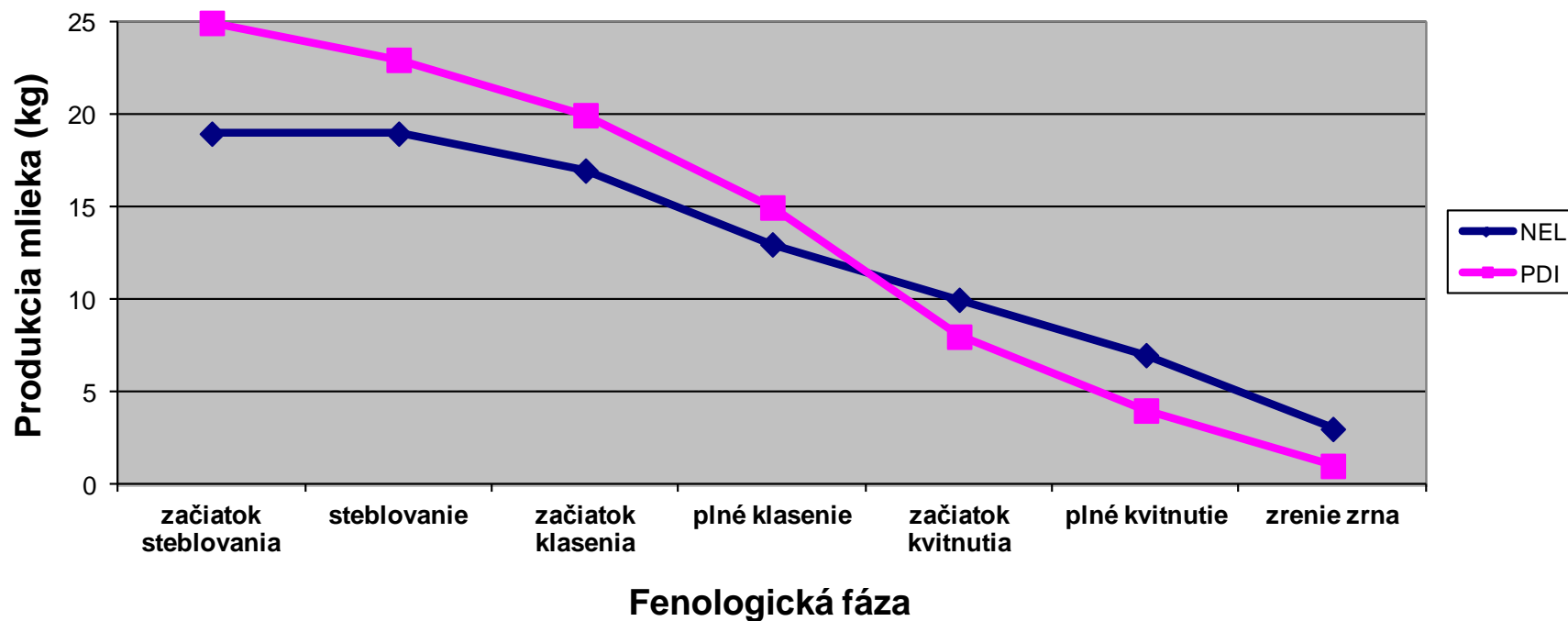
Floristické zloženie - hlavnú zložku 50 - 80% tvoria trávy, preto svojim obsahom živín najviac ovplyvňujú jeho hodnotu. Obsahujú menej dusíka, viacej vlákniny a všeobecne menej fosforu, vápnika, horčíka a sodíka ako d'atelinoviny a ostatné byliny. Ďatelinoviny svojim zastúpením v poraste zlepšujú obsah bielkovinového dusíka, vápnika a fosforu. Ostatné byliny prevyšujú trávy hlavne v obsahu dusíka (zvlášť bielkovinového) a minerálnych látok. Okrem toho obsahujú aj látky, ktoré schutňujú pasienkový porast, prípadne sú prekursorami určitých zdraviu prospešných látok.

Počasié - ovplyvňuje nielen rast porastu, ale aj jeho zloženie. Dlhotrvajúce suché letné počasié nielen znižuje narastanie úrody, ale aj obsah živín v trávnej hmote. Obsah dusíkatých látok, energie a stráviteľnosť klesá a zvyšuje sa obsah sušiny a vlákniny v poraste.

Švajčiarska pasienkárská pomôcka

Fenologická fáza tráv	NL (g.kg ⁻¹ suš.)	Vláknina (g.kg ⁻¹ suš.)	NEL (MJ kg ⁻¹ suš.)	PDI (g.kg ⁻¹ suš.)	PMP porastu (kg FCM)		Produkcia mlieka(kg) podľa obsahu	
					NEL	PDI	NEL	PDI
Začiatok steblovania	207	189	6,4	111	2,10	2,28	20	25
Steblovanie	167	209	6,3	104	2,07	2,18	19	23
Začiatok klásenia	133	239	6,0	95	1,97	2,06	17	20
Plné klásenie	113	272	5,6	88	1,88	1,90	13	15
Začiatok kvitnutia	99	307	5,3	82	1,75	1,76	10	8
Plné kvitnutie	89	342	4,9	76	1,66	1,60	7	4
Zrenie zrna	79	378	4,5	70	1,56	1,46	3	1

Produkcia mlieka podľa obsahu živín v trávnom poraste



Zmeny dusíkatých látok a energetickej hodnoty podľa termínu využívania.
 Suchý vrch - 480 mm
 Merané na lokalite Suchý vrch pri B. Bystrici, nadmorská výška 450 m

Dátum využívania	NL	PDI	ME	NEL	NEV
	g/kg suš.		MJ /kg suš.		
10. máj steblovanie	176	105	10,45	6,24	6,19
10. jún plné kvitnutie	84	55	8,08	4,60	4,20
Pokles o %	52	48	23	26	32
PMP 10. máj		23		19	
PMP 10. jún		1		3	

Jalovice 250 kg

Príjem sušiny..... 5,5 kg

10. máj - steblovanie

prírastok

Obsah PDI105 g..... $105 \times 5,5 = 577,5$ 1,0 kg

Obsah NEV.....6,2 MJ..... $6,2 \times 5,5 = 34,1$ 0,7 kg

10. Jún - plné kvitnutie

Obsah PDI55 g..... $55 \times 5,5 = 302,5$ 0,35 kg

Obsah NEV.....4,2 MJ..... $4,2 \times 5,5 = 23,1$ 0,25 kg

Hlavná úloha pasienkára:

Udržať množstvo a kvalitu paše na požadovanej úrovni!



Fenologická fáza tráv	NL (g.kg ⁻¹ suš.)	Vláknina (g.kg ⁻¹ suš.)	NEL (MJ kg ⁻¹ suš.)	PDI (g.kg ⁻¹ suš.)	Príjem porastu (kg)		Produkcia mlieka(kg) podľa obsahu	
							NEL	PDI
Začiatok steblovania		Príliš mladý porast			16,2			
Steblovanie	167	209	6,3	104	16,0		19	23
Začiatok klasenia	133	239	6,0	95	15,2		17	20
Plné klasenie	113	272	5,6	88	14,3		13	15
Začiatok kvitnutia	99	307	5,3	82	13,1		10	8
Plné kvitnutie		Starý porast			12,2			
Zrenie zrna		Veľmi starý porast			11,3			

Ako to dosiahnuť?

...a dodržiavať zásady správneho pasenia!

Zásady správneho pasenia:

- **Pastvu začať čo najskôr ako je to možné na jar – ihneď ako začne niečo rásť, dosiahneme tým pravidelnejšie narastanie trávnej hmoty k ďalším cyklom a lepšie zužitkovanie porastu;**
- **Na začiatku sezóny dodržať navykacie obdobie 2 týždne;**
- **Zvieratám ponúkať pastvu 3 - 5 týždňov od začiatku rastu;**
- **Nepásť v 1 oplôtku viac ako 5 dní (počas daždivého počasia a pri svahovitom teréne maximálne 3 dni) – chránime tým porast pred zničením – pomalý rast; Prispôbiť veľkosť oplôtkov;**
- **Striedať kosenie a pasenie. Pokosiť každý rok inú časť areálu.**

Pasenie na rôznych typoch trávných porastov

Úrody jednotlivých typov porastov v t.ha⁻¹ sušiny

Hnojenie – 3 x 30 kg N + 1 x 40 kg P

	TTP	Prisievany	Siaty
Máj	1,61	2,00	2,90
Jún	1,48	1,75	3,42
Júl	1,35	1,15	1,96
August	0,65	1,02	1,65
September	0,55	1,14	1,26
Spolu	5,64	7,06	11,84

Výživná hodnota trávnych porastov

	TTP			Prisievany			Siaty		
	NEL	PDI	ME	NEL	PDI	ME	NEL	PDI	ME
Máj	5,76	83,2	9,76	5,57	85,2	9,607	5,86	91,4	9,896
Jún	5,64	78,6	9,52	5,53	79,3	9,579	5,85	90,8	9,851
Júl	5,67	82,5	9,60	5,77	84,6	9,597	6,00	93,1	10,05
August	5,70	84,0	9,60	6,07	90,8	10,00	6,13	97,8	10,25
Septem.	5,93	83,2	9,71	5,92	84,7	9,815	6,67	110,1	10,94
Priemer	5,74	82,3	9,64	5,78	84,92	9,72	6,10	96,64	10,20

100

118

140

Podiel prisievanych druhov (%)

Rok	<i>Festuca rubra</i>	<i>Phleum pratense</i>	<i>Trifolium repens</i>	<i>Lotus corniculatus</i>	SPOLU
Pred prísevom	1,9	+	6,4	0	8,3
2004	3,7	2,5	10,2	7,2	23,6
2005	7,3	3,8	9,3	9,5	29,9
2006	6,7	6,6	12,0	8,7	34,0

Vplyv na prírastky:

- kvalita a množstvo paše
- príkrm objemovými a jadrovými zmesami



Priemerné prírastky živej hmotnosti volkov (kg.kus⁻¹.deň⁻¹)

	TTP	Prisievany TP	
Volky s príkrmom 1 kg KZ	+ 28,3%	+ 14,8 %	
1. pasienková sezóna	0,780	0,810	
2. pasienková sezóna	0,850	0,970	+9,2 %
Volky bez príkrmu			
1. pasienková sezóna	0,560	0,710	
2. pasienková sezóna	0,710	0,840	+22,0 %

Prírastky živej hmotnosti jalovíc v pasienkovej sezóne v g na kus a deň.

Prisievaný porast

Skupina 1 - bez prikrmovania jadrovou zmesou (len paša)

Skupina 2 - 0,5 kg jadrovej zmesi na kus a deň

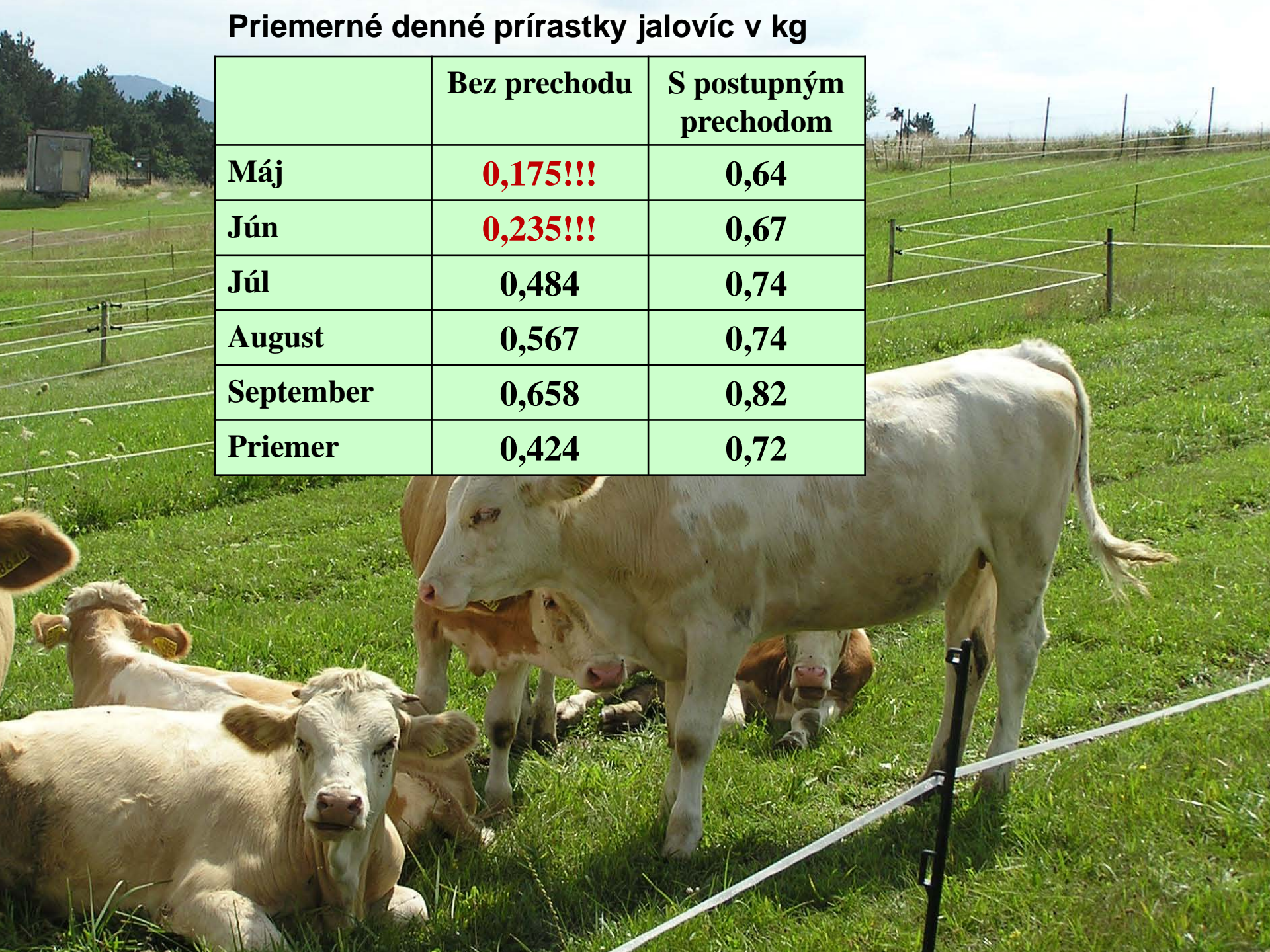
Mesiac	1. skupina	2. skupina	Priemer
Máj	0,64	0,68	0,66
Jún	0,67	0,77	0,72
Júl	0,74	0,84	0,79
August	0,74	0,86	0,80
September	0,82	0,94	0,88
Priemer	0,72	0,82	0,77

**Návyk na pasenie a kvalita výživy
v prechodnom období ovplyvňuje prírastky
hmotnosti za celú pasienkovú sezónu. Rozdiel
v prírastkoch medzi zvieratami s postupným
a náhlym prechodom môže byť až 45 %.**



Priemerné denné prírastky jalovíc v kg

	Bez prechodu	S postupným prechodom
Máj	0,175!!!	0,64
Jún	0,235!!!	0,67
Júl	0,484	0,74
August	0,567	0,74
September	0,658	0,82
Priemer	0,424	0,72



**Pasenie dojčiacich kráv a jeho vplyv
na zmeny botanického zloženia a
nutričnú hodnotu trávneho porastu.**

Podiel agrobotanických skupín a prázdnych miestv poraste (%)

rok	trávy		bôbovité		byliny		prázdne miesta	
	jar	jeseň	jar	jeseň	jar	jeseň	jar	jeseň
2003	47	36	17	18	26	31	10	15
2004	52	40	17	29	23	26	8	5
2005	56	41	20	27	21	28	3	4
Rozdiel (%)	+16,1	+12,2	+15,0	+33,3	-23,8	-9,7	-70,0 ⁺	-73,3 ⁺



Výživná hodnota porastu pri pasení dojčiacich kráv

Rok	NL	PDI	ME	NEL	NEV
	g.kg ⁻¹ suš.		MJ.kg ⁻¹ suš.		
2003	134,5	80,7	9,20	5,39	5,20
2004	138,5	82,9	9,53	5,46	5,39
2005	148,2	86,1	9,74	5,78	5,68
Rozdiel (%)	+ 10,2	+ 6,7	+ 5,9	+ 7,2	+ 9,2



Priemerné denné prírastky teliat na pasienku ($\text{kg.kS}^{-1}.\text{deň}^{-1}$)

rok	živá hmotnosť (kg)				Ø denný prírastok na kus a deň (kg)	
	jalovičky		býčky		jalovičky	býčky
	počiatočná	konečná	počiatočná	konečná		
2003	82	198	86	212	0,808	0,881
2004	72	192	68	199	0,876	0,970
2005	73	177	87	209	0,965	1,146
priemer	75,7	189	80,3	206,7	+ 19,4 %	+ 30,08 %

Priemerné prírastky vo výkrme v SR 0,73 kg

Potreba doplnenia živín na trávnych porastoch

Využívanie počas roka	Zaťaženie plochy (VDJ.ha ⁻¹)	Odporúčané množstvo (kg.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)			
		N	P	K	Mg
1x kosenie		0	0	0	0
2x kosenie		20 - 30	30	70	0
3x kosenie		60 - 80	50	145	20
1-2x pasenie	< 1 VDJ	0	0	0	0
3x pasenie	1 – 2	0	15	15	0
4x pasenie	2 – 3	45 - 60	30	50	10
5x pasenie	2 – 3	60 - 75	40	65	15



Paľo Barabáš

– zamyslenie
na Zbojníckej
chate

Už ani tie h...á
nie sú čo bývali!



Pasenie – zdravé zvierata



Zdravé zvierata – zdravý produkt!!!



PD Dechtice

1 020 ha PP z toho 85 ha TP

Hlavný cieľ ŽV – výroba zdravých potravín

Chov HD - nosné

Ošípané, hydina – doplnková výroba

28.11.2016 – odstav teliat - prírastky

Charolais býci 1,24 kg deň

Charolais jalovičky 1,12 kg deň

Slovenské strakaté býci 1,14 kg deň

Ďakujem za pozornosť!

Máte problém? – opýtajte sa odborníkov!

Zdravý sedliacky rozum a vnímavosť!